

Matematikk III - eksamen V2020 fasit

15/5/20

1

(55%) Gitt funksjonen $f(x, y) = x^2 - 2x + 1 - \frac{1}{2}x^2y + xy - \frac{1}{2}y$.

- a) Regn ut $f(\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ og $f(1, 1)$.
- b) Bestem $\frac{\partial f}{\partial x}$ og $\frac{\partial f}{\partial y}$.
- c) Bestem stasjonære punkter for funksjonen, og klassifiser dem hvis mulig.
- d) Finn en normalvektor til f i punktene $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ og $(1, 1)$.

En stykkevis bilineær splinefunksjon interpolerer f i punktene $P_0(0, 0)$, $P_1(1, 0)$, $P_2(2, 0)$, $P_3(2, 2)$ og $P_4(0, 2)$.

- e) Tegn figur av trianguleringen til punktene $\{P_i\}$ i xy-planet med nummering av trekantene fra 0 til 2. Sett opp en topologi/struktur for trianguleringen med node/vertex indekser og naboinformasjon.
- f) Regn ut normalvektoren for hver trekant og sammenligne med resultatet i d).
- g) Interpolasjonsfeilen i et punkt (x, y) er definert ved den vertikale avstanden mellom funksjonen f og interpolanten. Bruk barysentriske koordinater og regn ut interpolasjonsfeilen i punktet $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$.

2

(15%) Gitt punktene $(1, \frac{1}{2})$, $(2, 0)$ og $(4, 1)$. Bruk minste kvadraters metode til å bestemme ligningen for den rette linjen som er best mulig tilpasset disse punktene.

3

(15%) I en spill-scene er et trofe/item plassert i posisjon $(1, 1)$ i xy -planet. En NPC skal patruljere fram og tilbake langs en kubisk Bezierkurve for å beskytte trofeet. Bezierkurven har kontrollpunktene $(0, 0)$, $(4, 2)$, $(-2, 2)$ og $(2, 0)$.

Tegn figur med kontrollpolygon. Skisser Bezierkurven og forklar/vis tydelig hvilken metode du bruker til å skissere kurven.

4

(15%)

- a) Et subtraksjonsspill har en stabel med 21 brikker og $S = \{1, 5, 6\}$. Finn alle P-posisjoner og N-posisjoner. Vinner spiller I eller spiller II?
- b) I et Nim-spill er det tre stabler med 10, 12 og 13 brikker. Avgjør om neste spiller kan vinne og bestem i så fall hvilke(t) trekk han må gjøre.

5 Fasit

5.1

Funksjonen kan også skrives $f(x, y) = (x-1)^2(1-\frac{y}{2})$ som gir enklere utregning.

- a) $f(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}) = \frac{3}{16}$ og $f(1, 1) = 0$.
 b) $\frac{\partial f}{\partial x} = 2(x-1)(1-\frac{y}{2})$ og $\frac{\partial f}{\partial y} = -\frac{1}{2}(x-1)^2$.
 c) $\frac{\partial f}{\partial x} = 0 \Leftrightarrow x = 1 \vee y = 2$ og $\frac{\partial f}{\partial y} = 0 \Leftrightarrow x = 1$

Vi får stasjonære punkter langs linjen $x=1$ og langs linjen $y=2$. Videre,

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2} = 2 - y, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y} = 1 - x, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y^2} = 0$$

Vi får da $\Delta = -(1-x)^2$. For $x=1$ gir dermed ikke 2.derivert-testen noe svar, for $x \neq 1$ blir $\Delta < 0$ og vi har sadelpunkt.

- d) Vi skal finne en normalvektor til f i punktene $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ og $(1, 1)$.
 $\frac{\partial f}{\partial x}(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}) = -\frac{3}{4}$ og $\frac{\partial f}{\partial y}(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}) = -\frac{1}{8} \Rightarrow \mathbf{n} = [1, 0, -\frac{3}{4}] \times [0, 1, -\frac{1}{8}] = [\frac{3}{4}, \frac{1}{8}, 1]$
 $\frac{\partial f}{\partial x}(1, 1) = 0$ og $\frac{\partial f}{\partial y}(1, 1) = 0 \Rightarrow \mathbf{n} = [0, 0, 1]$.

En stykkevis bilinear splinefunksjon interpolerer f i punktene $P_0(0, 0)$, $P_1(1, 0)$, $P_2(2, 0)$, $P_3(2, 2)$ og $P_4(0, 2)$.

- e) Tegn figur av trianguleringen til punktene $\{P_i\}$ i xy -planet med nummering av trekantene fra 0 til 2. Sett opp en topologi/struktur for trianguleringen med node/vertex indekser og naboinformasjon.

```

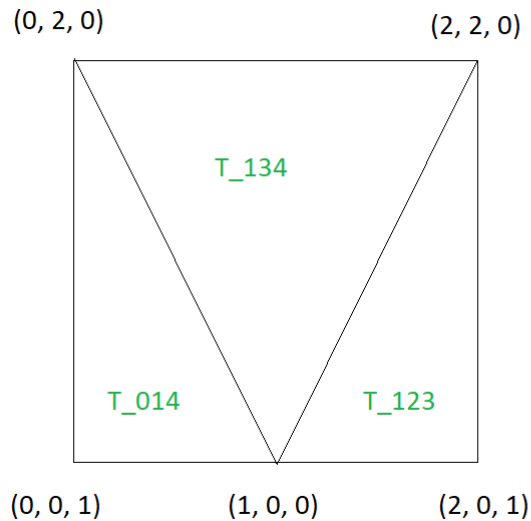
0 0 1
1 0 0
2 0 1
2 2 0
0 2 0

0 1 4  1 -1 -1
1 3 4 -1  0  2
1 2 3 -1  1 -1

```

- f) Regn ut normalvektoren for hver trekant.
 $T_{014} : \mathbf{n}_0 = [1, 0, -1] \times [0, 2, -1] = [2, 1, 2]$
 $T_{134} : \mathbf{n}_1 = [1, 2, 0] \times [-1, 2, 0] = [0, 0, 1]$
 $T_{123} : \mathbf{n}_2 = [1, 0, 1] \times [0, 1, -1] = [-2, 1, 2]$

Sammenligning: Normalvektor $\vec{n}_0$ fra d) $[1, 0, -\frac{3}{4}]$ blir normalisert $[0.60, 0.10, 0.80]$ og $[2, 1, 2]$ blir normalisert $[0.67, 0.33, 0.67]$. $[0.60, 0.10, 0.80] \times [0.67, 0.33, 0.67] = 0.971$. Siden cosinus til vinkelen mellom de to normalene er nær 1, er vinkelen mellom normalene liten ($\cos^{-1}(0.971) = 13.8$).

Figur 1: Oppgave 2e

- g) Hvor stor er interpolasjonsfeilen (avstanden mellom spline interpolanten og funksjonen f i punktet $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$?

For hver trekant kan vi finne ligningen til planet trekanten ligger i ved $\mathbf{n} \cdot (\mathbf{x} - \mathbf{P}_i) = 0$.

- For trekant T_{014} : Dobbelt areal=2. La $X = (\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ Barysentriske koordinater:

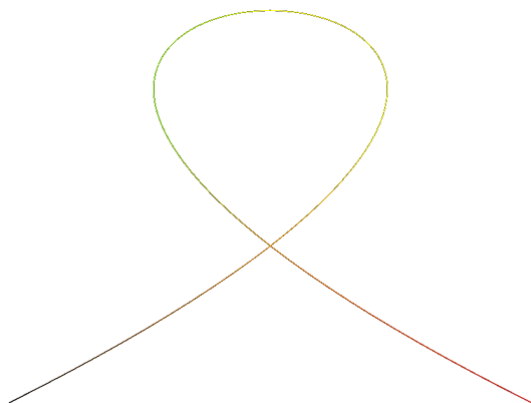
$$\begin{aligned}
 u &= (P_1 - X) \times (P_4 - X) = |[\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}] \times [-\frac{1}{2}, \frac{3}{2}]|/2 = \frac{1}{4} \\
 v &= (P_4 - X) \times (P_0 - X) = |[-\frac{1}{2}, \frac{3}{2}] \times [-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}]|/2 = \frac{1}{2} \\
 w &= (P_0 - X) \times (P_1 - X) = |[-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}] \times [\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}]|/2 = \frac{1}{4} \\
 z &= \frac{1}{4} \cdot 1 + \frac{1}{2} \cdot 0 + \frac{1}{4} \cdot 0 = \frac{1}{4} \\
 f(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}) &= \frac{3}{16} \implies f - z = -\frac{1}{16}
 \end{aligned}$$

5.2

Se figur 2.1 i forelesningsnotater. Vi får ved minste kvadraters metode $a = \frac{3}{14}$ og $b = 0$, altså er ligningen for den rette linjen $y = \frac{3}{14}x$.

5.3

Se 2

Figur 2:

5.4

- a) Et subtraksjonsspill har en stabel med 21 brikker og $S=\{1, 5, 6\}$. Finn alle P-posisjoner og N-posisjoner. Vinner spiller I eller spiller II?

0 brikker igjen er en P-posisjon, 1 brikke igjen er en N-posisjon, 2 brikker igjen er en P-posisjon. Vi får tre gjentakelser av NPNPNP (start på 1), slik at når spillet starter er brikke 21 en P-posisjon. Spilleren som åpner taper spillet.

- b) I et Nim-spill er det tre stabler med 10, 12 og 13 brikker. Avgjør om neste spiller kan vinne og bestem i så fall hvilke(t) trekk han må gjøre.

$10 = 1010_2$, $12 = 1100_2$, $13 = 1101_2$. 10-9, 12-5 og 13-7 er alle vinnertrekk siden det gir Nim-sum lik 0, jfr Bouton's teorem.